

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

25 05 20 22 р.

м. Київ

№ 194

Про затвердження стандарту
вищої освіти зі спеціальності
211 Ветеринарна медицина
для третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти

На виконання частини шостої статті 10, підпункту 16 частини першої статті 13 Закону України «Про вищу освіту», підпункту 12 пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 року № 600 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30 квітня 2020 року № 584),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити стандарт вищої освіти зі спеціальності 211 Ветеринарна медицина галузі знань 21 Ветеринарна медицина для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, що додається.

2. Установити, що стандарт вищої освіти, затверджений пунктом 1 цього наказу, вводиться в дію з 2022/2023 навчального року.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Міністра Вітренка А.

Т.в.о. Міністра

Андрій ВІТРЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти
і науки України
від 25.05.2022 р. № 484

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>Третій (освітньо-науковий) рівень</u> (назва рівня вищої освіти)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>Доктор філософії</u> (назва ступеня вищої освіти)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>21 Ветеринарна медицина</u> (шифр та назва галузі знань)
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>211 Ветеринарна медицина</u> (код та найменування спеціальності)

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Київ
2022**

I Преамбула

Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня освіти (далі – Стандарт), ступеня вищої освіти – доктор філософії, галузі знань – 21 Ветеринарна медицина, спеціальності – 211 Ветеринарна медицина

Затверджений та введений в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 25.05.2022 р. № 484.

Стандарт розроблено членами підкомісії зі спеціальності 211 Ветеринарна медицина Науково-методичної комісії з аграрних наук та ветеринарії, сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (наказ МОН України «Про затвердження персонального складу Науково-методичних комісій (підкомісій) сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України» від 06 квітня 2016 р. № 375 та наказ МОН України «Про затвердження персонального складу Науково-методичних комісій (підкомісій) сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України» від 25 квітня 2019 р. № 582).

Розробники стандарту:

Білоус Микола Васильович, заступник директора Департаменту ветеринарної медицини, начальник управління державної інспекції Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України.

Боровков Сергій Борисович, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри внутрішніх хвороб і клінічної діагностики тварин Інституту ветеринарної медицини та тваринництва Державного біотехнологічного університету.

Івасенко Борис Петрович, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри акушерства і біотехнології репродукції тварин Білоцерківського національного аграрного університету.

Костюк Володимир Кіндратович, доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри анатомії, гістології і патоморфології імені академіка В. Г. Касьяненка Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Нечипоренко Олександр Леонідович, доктор ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри терапії, фармакології, клінічної діагностики та хімії Сумського національного аграрного університету.

Ревунець Анатолій Степанович, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри акушерства і хірургії Поліського національного університету.

Сахнюк Володимир Володимирович, доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри пропедевтики та медицини внутрішніх хвороб тварин і птиці імені В.І. Левченка Білоцерківського національного аграрного університету.

Стронський Юрій Степанович, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри нормальної та патологічної морфології і судової ветеринарії Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького.

Телятніков Андрій Володимирович, доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри хірургії, акушерства та хвороб дрібних тварин Одеського

державного аграрного університету.

Цвігун Олег Анатолійович, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри ветеринарного акушерства, внутрішньої патології та хірургії Подільського державного аграрно-технічного університету.

Цвіліховський Микола Іванович, доктор біологічних наук, професор, професор кафедри терапії і клінічної діагностики Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Яценко Іван Володимирович, доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри ветеринарно-санітарної експертизи та судової ветеринарної медицини Харківської державної зооветеринарної академії.

Фахівці, залучені до розроблення стандарту:

Дудус Тетяна Василівна, методист вищої категорії, кандидат педагогічних наук, завідувач науково-методичного кабінету біотехнології та ветеринарної медицини Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти».

Рубленко Михайло Васильович, доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри хірургії та хвороб дрібних домашніх тварин Білоцерківського національного аграрного університету.

Стандарт розглянуто і схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 211 Ветеринарна медицина Науково-методичної комісії 11 з аграрних наук та ветеринарії, сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол № 1 від 9 січня 2019 р.

Стандарт розглянуто на засіданні сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол № 6 від 12 грудня 2019 р.

Фахову експертизу провели:

Мандигра Микола Станіславович	доктор ветеринарних наук, професор, академік-секретар відділення ветеринарної медицини Національної академії аграрних наук України
Ничик Сергій Анатолійович	доктор ветеринарних наук, професор, член-кореспондент Національної академії аграрних наук України, директор Інституту ветеринарної медицини Національної академії аграрних наук України
Сосницький Олександр Іванович	Доктор ветеринарних наук, професор кафедри епізоотології та інфекційних хвороб тварин Дніпровського державного аграрно-економічного університету

Методичну експертизу провели:

Бахрушин Володимир Євгенович	доктор фізико-математичних наук, професор, професор кафедри системного аналізу та обчислювальної техніки Національного університету «Запорізька політехніка»
-------------------------------------	--

Дебич Марія Андріївна	доктор педагогічних наук, с.н.с., доцент, провідний науковий співробітник відділу політики і врядування у вищій освіті Інституту вищої освіти НАПН України
Таланова Жаннета Василівна	доктор педагогічних наук, с.н.с., доцент, головний науковий співробітник відділу політики та врядування у вищій освіті Інституту вищої освіти НАПН України; менеджер з аналітичної роботи Національного Еразмус+ офісу в Україні

Стандарт розглянуто після надходження всіх зауважень і пропозицій та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 211 Ветеринарна медицина Науково-методичної комісії 11 з аграрних наук та ветеринарії, сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол від 18 січня 2022 р. № 1.

Стандарт погоджено з Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти від 17.05.2022 р. № 8.

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	21 Ветеринарна медицина
Спеціальність	211 Ветеринарна медицина
Форми здобуття освіти	очна (денна, вечірня)
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з ветеринарної медицини
Професійна кваліфікація	
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – доктор філософії Галузь знань – 21 Ветеринарна медицина Спеціальність – 211 Ветеринарна медицина
Додаткові вимоги до правил прийому	
Опис предметної області	<p>Об'єкт вивчення та діяльності: система заходів, спрямованих на визначення: змін в органах і системах організму за різного фізіологічного стану; клінічних проявів захворювання та результатів лабораторних досліджень; анамнестичних даних; сутності та динаміки розвитку фізіологічних процесів, які виникають в організмі тварин під впливом різних чинників; рішень щодо вибору методів і засобів утримання, годівлі, діагностики, лікування тварин та профілактики заразних і незаразних хвороб; сутності процесів виготовлення, зберігання та переробки біологічної сировини; показників безпечності та якості продуктів тваринного і рослинного походження, кормів та кормових добавок, побічних продуктів тваринного походження; моніторингу щодо поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля; інноваційних підходів для вирішення проблемних ситуацій професійного або соціального походження, а також судової ветеринарної медицини.</p> <p>Цілі навчання: Набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері ветеринарної медицини, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або</p>

	<p>професійної практики.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: принципи, концепції, теорії будови і функцій всіх органів та систем організму за норми і патології, механізми впливу на їх функції, а також профілактики хвороб різної етіології.</p> <p>Методи, методики та технології: методи, методики та технології клінічної і лабораторної діагностики хвороб тварин, їх профілактики та лікування хворих тварин, безпечності та якості продуктів тваринного і рослинного походження, кормів та кормових добавок, побічних продуктів тваринного походження,</p> <p>Інструменти та обладнання: інструменти та обладнання для клінічної і лабораторної діагностики стану здоров'я тварин і лабораторних досліджень біологічних субстратів (крові, сечі, жовчі, вмісту органів травного апарату тощо).</p>
Академічні права випускників	Здобуття наукового ступеня «доктор наук» та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
Працевлаштування випускників	Випускники можуть бути працевлаштовані на посадах наукових і науково-педагогічних працівників в наукових установах і закладах вищої освіти на посадах працівників найвищої кваліфікації у дослідницьких, проектних, конструкторських й т.п. установах і підрозділах підприємств галузі ветеринарної медицини, посадах наукових консультантів в установах та організаціях.

III Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за освітньо-науковою програмою для здобуття ступеня доктора філософії з ветеринарної медицини

Для здобуття третього освітнього ступеня доктора філософії спеціальності 211 Ветеринарна медицина можуть вступати особи, що здобули освітній ступінь магістра за спеціальністю 211 Ветеринарна медицина.

IV Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії

Освітньо-наукова програма складається з освітньої та наукової складових. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки. Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії з ветеринарної медицини становить 30-60 кредитів ЄКТС.

V Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної
----------------------------	--

	діяльності у сфері ветеринарної медицини, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	<p>ЗК1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у галузі ветеринарної медицини на основі системного наукового та загального культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p> <p>ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК4. Здатність працювати у міжнародному контексті.</p>
Спеціальні компетентності	<p>СК1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері ветеринарної медицини, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень з дотриманням вимог професійної етики.</p> <p>СК2. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання з ветеринарної медицини та дотичних до неї напрямів.</p> <p>СК3. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проєкти у сфері ветеринарної медицини та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти.</p> <p>СК4. Здатність вести наукові дискусії на вітчизняному та міжнародному рівнях, відстоювати свою наукову позицію з дотриманням норм наукової етики і академічної чесності.</p> <p>СК5. Здатність визначати комплекс необхідних сучасних клінічних, інструментальних та лабораторних методів і методик, а також розуміти призначення та застосовувати необхідне професійне обладнання, інструментарій, реактиви тощо, необхідні для проведення досліджень стану здоров'я та благополуччя тварин різних видів і класів, біологічних субстратів, судово-ветеринарної експертизи, гарантування безпечності та якості харчових продуктів, тощо відповідно до обраного напрямку та поставленої мети.</p> <p>СК6. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.</p> <p>СК7. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики ветеринарної медицини, виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.</p>

VI Нормативний зміст підготовки докторів філософії, сформульований у термінах результатів навчання

PH1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з ветеринарної медицини і суміжних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для

проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку та отримання нових знань і здійснення інновацій.

PH2. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми сфери ветеринарної медицини державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних фахових вітчизняних та міжнародних наукових виданнях.

PH3. Формулювати і перевіряти наукові гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків наявні літературні дані та докази, зокрема результати експериментальних досліджень, спостережень, теоретичного аналізу та комп'ютерного моделювання систем і процесів у сфері ветеринарної медицини.

PH4. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у ветеринарній медицині та дотичних до неї суміжних напрямках.

PH5. Планувати і виконувати експериментальні та теоретичні дослідження з ветеринарної медицини і дотичних до неї суміжних напрямків з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, критично оцінювати та аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

PH6. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

PH7. Розробляти та реалізовувати наукові й інноваційні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та практичні проблеми ветеринарної медицини з дотриманням норм біоетики, біобезпеки та професійної етики, врахуванням соціальних, економічних та правових аспектів.

PH8. Глибоко розуміти загальні принципи, методи та методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері ветеринарної медицини та у викладацькій практиці.

PH9. Визначати та застосовувати комплекс необхідних сучасних клінічних, інструментальних та лабораторних методів і методик, професійне обладнання, інструментарій, реактиви тощо, необхідні для проведення досліджень стану здоров'я та благополуччя тварин різних видів і класів; розуміти логічну послідовність дій під час проведення судово-ветеринарної експертизи та вміти оформляти відповідну документацію; гарантувати безпечність та якість харчових продуктів, кормів; забезпечувати контроль і обіг побічних продуктів тваринного походження та різних біологічних субстратів тощо відповідно до обраного напрямку дослідження та поставленої мети.

PH10. Застосовувати загальні принципи та методи природничих наук, а також сучасні методи та інструменти, цифрові технології та спеціалізоване

програмне забезпечення для провадження досліджень у сфері ветеринарної медицини.

PH11. Організувати і здійснювати освітній процес у сфері ветеринарної медицини, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

VII Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту дисертації зі спеціальності 211 Ветеринарна медицина.
Вимоги до дисертації здобуття ступеня доктора філософії	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми у галузі ветеринарної медицини або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p> <p>Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.</p> <p>Дисертація має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти (наукової установи).</p>

VIII Вимоги до створення міждисциплінарних освітньо-наукових програм

Створення міждисциплінарних освітніх програм не передбачено.

IX Вимоги професійних стандартів

Повна назва Професійного стандарту, його реквізити та (або) посилання на документ	Професійний стандарт відсутній
Особливості Стандарту вищої освіти, пов'язані з наявністю певного Професійного стандарту	

X Додаткові вимоги до організації освітнього процесу для освітніх програм з підготовки фахівців для професій, для яких запроваджене додаткове регулювання

Додаткові вимоги відсутні.

XI Додаткові вимоги до структури освітніх програм, необхідних для доступу до професій, для яких запроваджене додаткове регулювання

Додаткові вимоги відсутні.

ХІІ Перелік нормативних документів, на яких базується Стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про вищу освіту»: URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України «Про освіту» : URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Закон України «Про ветеринарну медицину» // 25 червня 1992 року № 2498-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2498-12#Text>
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами від 21.03.2022 № 341): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>
5. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/266-2015-%D0%BF#Text>
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) № 261 від 23.03.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>
8. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584), схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>
9. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина» для другого (магістерського рівня) вищої освіти від 24.04.19 № 558 <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>
10. Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>
11. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. – <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>

Пояснювальна записка

Стандарт вищої освіти містить вимоги до освітніх програм підготовки докторів філософії за спеціальністю 211 Ветеринарна медицина:

- рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за відповідною освітньою програмою;
- переліку обов'язкових компетентностей випускника;
- нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого у термінах результатів навчання;
- форм атестації здобувачів вищої освіти;
- вимог до створення міждисциплінарних освітньо-наукових програм.

Вимоги до компетентностей та результатів навчання узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій.

Таблиця 1 демонструє відповідність визначених Стандартом компетентностей та дескрипторів НРК, а таблиця 2 – відповідність результатів навчання та компетентностей.

Заклад вищої освіти самостійно визначає перелік дисциплін, практик та інших видів навчальної діяльності, необхідний для набуття означених Стандартом компетентностей та результатів навчання. Наведений в Стандарті перелік компетентностей і результатів навчання не є вичерпним. Заклади вищої освіти при формуванні освітніх програм можуть зазначати додаткові вимоги до компетентностей і результатів навчання. Заклади вищої освіти мають право використовувати власні формулювання спеціальних (фахових) компетентностей і результатів навчання, забезпечуючи при цьому, щоб сукупність вимог освітньої програми повністю охоплювала всі вимоги стандарту.

Корисні посилання

1. Стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). [Режим доступу: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf];

2. International Standard Classification of Education (ISCED 2011): UNESCO Institute for Statistics. [Режим доступу: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>];

3. ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013): UNESCO Institute for Statistics. [Режим доступу: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>];

4. The European Qualifications Framework: Supporting Learning, Work and Cross-Border Mobility. [Режим доступу: http://www.ehea.info/Upload/TPG_A_QF_RO_MK_1_EQF_Brochure.pdf];

5. QF-EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area. [Режим доступу: http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf];

6. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) і загальними компетентностями та прикладами стандартів. [Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu>].

7. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад. : В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В.Г.Кременя. – Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с. – URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?download=83:hlosarii-terminiv-vyshchoi-osvity-2014-r-onovlene-vydannia-z-urakhuvanniam-polozhen-novoho-zakonu-ukrainy-pro-vyshchu-osvitu&start=80>

8. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти – URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?download=82:bolonskyi-protsees-nova-paradyhma-vyshchoi-osvity-yu-rashkevych&start=80>

9. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд – URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?download=88:rozvytok-systemy-zabezpechennia-iakosti-vyshchoi-osvity-ukrainy&start=80>

10. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с. – URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?download=84:rozroblennia-osvitnikh-prohram-metodychni-rekomendatsii&start=80>.

11. The UK Quality Code for Higher Education, Subject Benchmark Statements. URL:<http://www.qaa.ac.uk/assuring-standards-and-quality/the-quality-code/subject-benchmark-statements>

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Уміння /Навички Ум1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики Ум2 Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності Ум3 Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей	Комунікація К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	Відповідальність та автономія АВ1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності АВ2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення наукової діяльності
Загальні компетенції				
ЗК1	Зн1	Ум1, Ум3	К1	АВ1
ЗК2	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1
ЗК3	Зн1	Ум3	К1	АВ2
ЗК4	Зн1	Ум1, Ум2	К1, К2	АВ2
Спеціальні (фахові) компетенції				
СК1	Зн1	Ум1	К1	АВ1, АВ2
СК2	Зн1	Ум1, Ум2, Ум3	К1, К2	АВ1, АВ2
СК3	Зн1	Ум1, Ум2	К1	АВ1
СК4	Зн1	Ум2, Ум3	К1, К2	АВ1
СК5	Зн1	Ум1, Ум3	К1	АВ1, АВ2
СК6	Зн1	Ум1, Ум3	К1, К2	АВ2
СК7	Зн1	Ум1, Ум3	К1	АВ1, АВ2

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності										
	Інтегральна компетентність										
	Загальні компетентності				Спеціальні компетентності						
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7
PH1	+	+		+	+	+			+	+	+
PH2	+			+		+		+			
PH3	+	+	+		+	+			+	+	+
PH4	+	+	+		+	+	+		+	+	+
PH5	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
PH6	+	+	+		+	+			+	+	+
PH7	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
PH8	+		+		+	+	+	+	+	+	+
PH9	+	+	+		+	+				+	
PH10	+	+	+		+	+			+	+	+
PH11	+	+	+			+		+		+	+